

še bolj agilno. — Za učitelje Čeha, ki so pribežali iz zasedenega ozemlja se je nabralo din 200,25.

Prav zanimivo in poučno je bilo predavanje g. dr. Fr. Miša o zaščiti zdravja v družini ter o obstoju in pravicah družine.

Končno so bili sprejeti soglasno sledeči predlogi.

1. **Obsojamo neparlamentarno postopanje manjšine**, ki je povzročila razpust glavne skupščine JUU v Zagrebu. Soglasno se izrekamo za izpremembo pravil JUU v tem, da se prenese glavno delo organizacije na banov. sekcije. Le v prav stanovski zavezni in enotni organizaciji lahko uspešno delujemo.

2. **Materialni položaj učiteljstva**, kakor tudi ostalega drž. nameščenstva in upokojencev je od dne do dne težji. Draginja stalno narašča, učiteljstvo je že prezadolženo, skrb držiteljev za študiranje svojih otrok je dosegla višek, ogroženo je strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje.

Prosimo za nujno zvišanje prejemkov drž. nameščencev, aktiv, in upok., za izenačenje prejemkov vseh poročenih učiteljic, za vrnitev doklad žene in za priznanje pravice do doklade tudi za deco učiteljic. Izvrše naj se napredovanja vseh njih, ki imajo za napredovanje izpolnjene pogoje.

3. **Celibat naj se ukine**, ker je enostranski in krivičen. Mladim ljudem je treba ustvariti pogoje, da si lahko ustanove družinsko življenje, ker je družina temelj zdrave življenjske rasti našega naroda.

Za tajnika: Jak. Skubic, Preds. Mirko Kosin.

+ **JUU — SRESKI DRUŠTVI KRŠKO IN BREŽICE** sta imeli skupno zborovanje v Sevnici dne 7. t. m.

Navzočih je bilo iz Brežiškega sreza 47 članov iz Krškega pa 50 članov, skupaj 97 članov.

Tov. predsednik Ivanuš otvori zborovanje in pozdravi g. prof. Šilha, zastopnika polit. oblasti g. Jarca iz Brežic, kakor tudi vse člane krškega in brežiškega sreza z željo, da bi se skupna zborovanja še večkrat vršila.

Sledilo je predavanje g. prof. Šilha o temi: »Od učnih slik do celostnega ali strnjene pouka.«

G. predavatelj nam je znanstveno temeljito osvetlil problem o učnem postopku, učni metodi in učni tehniki. Omenjal je celo vrsto pedagoških teoretikov in praktikov kakor Herbart, Egersdorferja, Scharlmana, Gaudiga, Prihoda, Petrsena, Demarina in Vranca ter osvetlil v kolikor mu je dopuščal čas, kako so posamezni skušali rešiti pedagoška načela. Na konkretnih primerih nam je prikazal slabe in tudi dobre strani metode učnega postopka posameznih.

Na podlagi tako zvanega funkcijskega trikotnika nam je pokazal na kak način dobimo trdno podlago za arhitektoniko učnega postopka. Pohvalno omenja tov. Vranca.

Predavatelj je žel za svoja izvajanja obilo priznanj in zahval. Tov. predsednik Hrovat se mu je imenu članstva zahvalil z željo, da bi se še večkrat odzval našemu vabilu.

Tov. Ivančeva je pozdravila članstvo v imenu Jadranske straže. Omenila je, da ta organizacija zadnje čase peša. V vzpodbudnih besedah je apelirala na članstvo, da posveti tej organizaciji več pažnje in vneme. Obenem je razdelila med posamezne šole več krasnih slik Vit. kralja Aleksandra.

Nato sta se društvi ločili in obravnavali vprašanja po lastnem programu.

Krško.

Prečitali so se dopisi. Sprejet je bil naslednji sklep: Materialni položaj učiteljstva je zelo težak. Prosimo, da organizacija še nadaljuje z delom za nujno potrebno povišanje prejemkov in za izenačenje prejemkov vseh učiteljic.

Pri slučajnostih poziva tov. Škerletova tovarišice, da se one zavzamejo za narodno obrambno delo in pošljejo nabrane prispevke določeni šoli.

Tov. Herbst pripominja, da bi naj v primeru, da izda tov. nadzornik Šterk uradni repertorij, odpadla pismena vprašanja glede administrativnih informacij.

Tovarišice) so se priglasile za hospitacijo na Bežigradski šoli.

Po želji članstva se bo vršilo prvo prihodnje zborovanje skupno z brežiškim srezom v Trzinu prvo soboto meseca februarja.

Jos. Hrovat, preds. Zora Uršič, tajnica.

+ **JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA** je zborovalo dne 3. decembra 1938. v drž. deški šoli v Škofji Loki. Navzočih je bilo 35 članov ali 56 % organiziranega članstva.

Uvodoma je izrekel dobrodošlico novodošli članom tov. Vojteh Debeljak, nakar je zbor počastil z vzklikom mladega kralja Petra II. ob 20 letnici narodnega osvobodjenja in zedinjenja.

Predsedujoči tovariš je ob 70 letnici stanovske organizacije podčrtal pomembni jubilej strokovnega lista »Popotnik«, ki stopa v 60. leto svojega življenja, zlasti toplo pa je spregovoril o 5 letnici domačega društva. — Tovariš Jože Zupančič je podal situacijsko

poročilo, poudarjajoč splošen napredek društva za časa njegovega obstoja. Obravnavani dopisi so bili sprejeti brez posebnih debat na znanje. Tov. Terpinovi, ki je podala dokaj zadovoljivo blagajniško poročilo, je bila izrečena na predlog tov. Juvancve razrešnica s pohvalo. O »Učiteljski samopomoči« je poročala tov. Vida Debeljakova, ki je čestitala jubileju k 40 letnici. Pomembna socialna ustanova preživlja težak položaj, v katerem se je znašla zaradi nove uredbe. Tov. predsednik je poročal o edinstveni glavni skupščini v Zagrebu, nakar je članstvo izneslo predloge, ki so bili soglasno sprejeti.

1. Število delegatov za glavno skupščino naj se omeji.

2. Materialni položaj učiteljstva naj se v smislu znanih zahtev izboljša.

3. Udeležencem uradnih konferenc naj se prizna dnevnic.

4. Upravniki naj se takoj prevedejo, napredovanje bodi avtomatično.

5. Celibat naj se ukine, prejemki poročenih naj se izravnajo z neporočenimi.

6. Kot tiskovina naj se smatrajo tudi kopije pisane s strojem.

7. Učiteljskim stanovanjem naj se določi minimalne mere.

8. V krajih, kjer ni prostora, sredstev in kvalificiranih učnih moči, naj se meščanske šole ne otvarjajo.

9. Vsaka šola bodi naročnik »Mladinske matic«.

Pri slučajnostih je bila izražena želja, da se zborovanjem v bodoče priključijo ekskurzije po škofjeloških tovarnah, na vidiku je hospitacija na »Poskusni šoli« v Ljubljani, ter pomladansko zborovanje v novi šoli v Retčah. Učiteljstvu v bratski Čehoslovski bo nudilo učiteljstvo svojo podporo čim pride do nabitelne akcije, za siromašno družino svoj prispevek je zbralo učiteljstvo, 50 din je dala blagajna. Pomoč otrokom v obmejnih krajih bo nudena s primernim čitvom, ki se bo po temeljiti izbiri odprmo v ogrožene kraje (ref. Vida Štolfova).

Končno je tov. Janko Sicherl demonstiral učni načrt slovnškega pouka, s čimer je povzročil med navzočimi živahno razpravo.

Tov. Košu Francetu se izreče ga njegovo večletno delo kot tajnika topla zahvala. Za novega tajnika se izvoli tov. Križnar Željko iz Železnikov. Kot namestnik pa stopi v odbor tov. Karel Jeretina, šolski upravitelj v Škofji Loki.

Prihodnje zborovanje bo v februarju. — Novinci in JUU toplo vabljeni.

Debeljak Vojteh, preds. Križnar Željko, taj.

+ **JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG** je imelo svoj letni občni zbor dne 19. nov. t. l. v ljudski šoli v Mariboru, Cankarjeva ulica. Od 89 članov je bilo navzočih 90 %, odsotnih je bilo 9 članov, od katerih se je 7 opravičilo.

Tov. predsednik je ob otvoritvi pozdravil predvsem novega nadzornika tov. Močnika Petra ter 14 novopristopivših članov(ice). Nato je objavil najvažnejše dopise zadnjega zborovanja. Sledila so letna poročila društvenih funkcionarjev, izostalo je le delegatsko poročilo na željo zborovalcev, ker se je že ob 11. uri istega dne vršilo skupno manifestacijsko zborovanje mariborskih učit. društev v proslavo 20 letnice naše države. Prvo, in sicer predsednikovo ter radi premetitve dosedanjega tajnika tov. Šajne — tudi tajniško poročilo je podal tov. Vauda Mirko, ki je podrobno popisal lanskega društveno življenje in delo, želel vse več sodelovanja in tudi delovne odgovornosti ter ugotovil discipliniranost in strnjnost naših vrst sklepajoč z geslom: Po stanovski slogi k jugoslovanski in vseslovanski slogi! Blagajniško poročilo je podal tov. Roman Košutnik, ugotovil že precejšnje zboljšanje blag. stanja, pozival k rednejšemu in jasnejšemu nakazovanju članarine po poverjenikih na šolah. Tov. From Vekoslav je kot predsednik nadz. odbora pregledal vse spise, ugotovil 398 opravičnih števk, od teh 53 vlog in rešenj — obmejnosolskih zadev, dokaz, da po zaslugi tov. predsednika društvo posveča tem problemom izredno pažnjo ter predlagal razrešnico blagajniku in vsemu upr. odboru — kar je bilo sprejeto z odobravanjem.

Po kratki obravnavi je bil sprejet v prejšnji seji od upravnega odbora sestavljen proračun za l. 1938./1939., in sicer v lanskem iznosu, po katerem znaša mesečna članarina za redne člane 19 din, za učiteljice poročene z učitelji pa 11 din. V tem je zapopadana tudi članarina za vse članstvo pri Pedagoški centrali v Mariboru.

Sledila je dopolnilna volitev v društveno upravo, in sicer so izvoljeni: za tajnico tov. Rečnik Ivanka, v društveno razsodišče pa večinoma lanski člani, le namesto družgam premeščenih pa tov. Pohar Josip, Šetinc Jasna, Čok Albert, Terčak Stanko in Erženjak Franc. Na poseben predsednikov apel so bile izbrane v pripravljani krožek za društveni odsek učiteljic tovarišice: Selak Kristina, Rečnik Ivanka, Kristl Jožica, Droč H. in Horvat Angela.

Ker za delovni načrt za l. 1938./1939. ni bilo predlogov, je tov. predsednik uvodoma ugotovil, da le sama običajna predavanja, s katerimi se čisto stavi poslušalec pred nova izvajanja, mnenja, trditve i. sl., na katere v hipu niso pripravljeni na razgovore in debate, še ne predstavljajo edinega in izdatnega izobraževalnega sredstva in postopka, o čemur bo treba v naši organizaciji razmišljati in to našo dosedanje metodo izpopolniti z večstranskimi poročili, diskusijami o objavljenih pedagoških in didaktičnih knjigah, razpravah i. sl., dalje z meščolskimi učnimi obiski, učni eno — in več — nastopi, izkustvenimi poročili, v glavnem pa, da se na vsako tako točko pripravljam v si in diskutiramo potem lahko vsi! Po kratki debati je z večino glasov za to leto v smislu delovne sistematičnosti bilo sprejeto: proučevanje teorije in prakse šolskega dela v elementarnem razredu.

Sklepi: 1. Društvo pristopi korporativno k Pedagoški centrali v Mariboru.

2. Društvo izreka zaupnico centrali JUU in jo poziva k postopanju proti saboterjem.

3. Društvo poziva vodstvo JUU k vztrajanju v borbi za naša gmotna in državljanska prava.

4. Društvo se bo samo zanimalo za izdajo zemljevida sreza Maribor levi breg, ustrežajočega učnim in obmejno-političnim potrebam ter naj to UT prepusti društvu.

5. Društvo pozdravlja zanimanje in skrb odseka učiteljic za obmejne probleme, sprejme zadevni dopolnilni predlog upravnega odbora in tov. predsednika glede akcije za božičnice in »obmejno-božičnega dne« ob 20 letnici naše države. Isti predlog je bil nato tudi pri skupnem zborovanju objavljen in sprejet s pripombo, da bo letos radi zakasnelosti težko izvedljiv.

Prihodnje zborovanje bo v januarju 1939. Vauda Mirko, preds. Rečnik Ivanka, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k Gospodarstvo po načrtu, njegove naloge in problemi. Spisal dr. Andrej Gosar. Socialno ekonomski institut v Ljubljani je izdal pod gornjim naslovom 1. šte. iz zbirke študij, ki jih misli priobčevati o aktualnih vprašanjih našega gospodarskega in socialnega življenja.

Pravi smisel tega, 50 strani obsegajočega spisa, je — kakor ga obrazloži avtor sam, »v kratkih potezah le pregledno naznačiti dejstva in probleme, ki so za pravilno presojo in ocenjevanje ideje o nekakšno smotno organiziranem in uravnanem narodnem gospodarstvu bistvene važnosti,« ker se celotno vprašanje ne da izčrpnno obdelati v tako tesnem obsegu.

Ta zanimiva brošura obravnava v treh glavnih poglavjih:

1. dobre in slabe strani liberalnega gospodarstva,

2. propadanje gospodarskega liberalizma in ideja gospodarstva po načrtu, in

3. naloge in probleme gospodarstva po načrtu.

V strnjem nakazu daje pisatelj zelo pregledno in zanimivo sliko dobrih in slabih strani liberalnega gospodarstva, ki se je po svojih lastnih notranjih silah v teku svojega razvoja že tako spremenilo, da danes že ni mogoče govoriti več o kakem resnično liberalnem gospodarstvu.

Zlasti po vojni ga je novo porajajoča se avtarktična gospodarska politika prav bistveno utegnila in spremenila.

Zadnja gospodarska kriza, v kateri se je liberalno gospodarstvo izkazalo docela nemogoče, pomenja v načrtnem gospodarstvu mogočen korak dalje.

To novo narodno gospodarstvo vidi svoj glavni smoter v tem, da stopi v službo obče blaginje. Če hoče upoštevati pa ta cilj, se mora ozirati na prav vse potrebe naroda, t. j. na socialne, kulturne in nacionalne, skratka na obče politične potrebe. Zato se morajo v takem gospodarstvu razvijati vse ekonomske panoge v pravem razmerju, česar dosedanje liberalno gospodarstvo ni moglo in niti ni hotelo upoštevati.

Nato se avtor peča s problemi načrtnega gospodarstva in pokazuje na zelo zanimiva vprašanja, ki jih srečujemo vsak dan v življenju in na katera bi morali sebi in drugim najti pravilne odgovore, da bi zmanjšali zmedo, ki vlada še vsepovsod v tem oziru.

Socialno ekonomskemu institutu moramo biti hvaležni, da se je lotil v taki obliki in po tako nizkih cenah publiciranja spisov, ki so za današnje razmere tako potrebni in koristni.

Učiteljstvu toplo priporočamo nabavo tega spisa, ki stane broširan samo 8 din.

Ker se cena za naročilo najmanj 20 izvodov zniža na 5 din, smo pripravljani sprejemati naročila pri odseku za »Učiteljski po-

kret« in jih, ko dosežemo to število, skupno predložiti socialno ekonomskemu institutu v Ljubljani.

—k Muzejsko društvo v Celju je izdalo v brošurici 31 strani prevod opisa potovanja iz Celja v Šmarsko dolino, ki ga je napisal nemški pesnik, takratni celjski profesor Johan Gabriel Seidl ter priobčil v »Steiermärkische Zeitschrift« l. 1838. Prevod je oskrbel in priredil dr. P. Strmšek. Brošurica, ki je ilustrirana, je izšla pod naslovom »Šmarska dolina leta 1838.«

—k Biblioteka »Budučnost«, urejuje in izdaja učitelj Miloš B. Janković, Beograd, Svetomira Nikolajevica l. Ček. račun broj 55.497.

Tovariš Miloš Janković je — vsaj slovenskim učiteljem-delegatom za drž. učiteljske skupščine — dobro znani borec za naše stanovske ideale. Mnogi učitelji širom vse države ga poznajo tudi kot agilnega pedagoškega delavca, saj je v teku 31 let z redko vztrajnostjo izdal in uredil 65. deloma ilustriranih, zvezkov srbske pedagoške založbe »Budučnost«.

S svojimi razpravami, v katerih je združil lastne izkušnje in spoznanja z dobrimi prevodi največjih pedagoških avtorjev, navaja vzgojitelja na samovzgojo in na temeljito proučevanje vzgojnih problemov iz socialno-ekonomskih vidikov ter predvideva nujnost študija in spoznavanja socialnih in ekonomskih razmer, v katerih otrok živi, raste in se razvija. S tem, da je te pedagoške principe populariziral, je vidno obogatil srbsko pedagoško literaturo ter mnogo prispeval k pravilnemu gledanju na sodobne pedagoške probleme.

Sleheri učitelj normalnega razreda, posebno v socialno in ekonomsko ogroženih predelih (n. pr. v Halozah), se pritožuje, da ima v razredu mnogo otrok, ki so teže vzgojilivi ter ne spadajo v normalni razred in s svojo navzočnostjo obremenjujejo in otežujejo razredno delo z normalnimi učenci. Radi preobilne učne snovi in raznih drugih ovir ravno takšne otroke običajno zanemarjamo ali pa se poslužujemo drastičnih vzgojnih sredstev, ki jim ubijejo zadnje ostanke samozvesti in jih še bolj odtujijo družbi in skupnosti. V pedagoških razpravah založbe »Budučnost«, v zvezkih: 34. Otroci, ki se teže vzgajajo, 35. Boječji otrok, 36. Duševno zaostali otrok, 37. Trmasti otrok, 40. Jecljajoči otrok, 41. Kriminalni otrok, 42. Zanimarjeni otrok, 44. Leni otrok, 47. Lažniv otrok, 52. Pastorček, 53. Pohabljeni otrok itd., bo vsak učitelj in vzgojitelj našel mnogo napotkov za uporabo Adlerjeve individualno psihološke metode, ki edina lahko privede te telesno m duševno defektne otroke nazaj v zajednico.

V mnogih zvezkih pa bo učitelj-stanovski organizator našel v ostrih analizah našega organizacijskega življenja mnogo zdravilnih idej (n. pr. 18. zvezek: Iz učiteljskega pokreta, 58. zv.: Za učiteljsko slogo, 60. zvezek: Vse za učiteljsko slogo, 61. zv. Taktika učiteljskega pokreta itd.)

V 58. zvezku je tudi slovenski prispevek B. R.: Malo dete, njegove nevolje in vzgoja, ki pa radi mnogih tiskovnih napak in slabega jezika ne dela čast ne založbi, še manj pa avtorju. V 59. zvezku je v književnem pregledu pohvalna kritika Vrančevih: Osnov strnjenege šolskega dela, ki jo je napisal Rozbo Bruno.

Mnogo govorimo o našem narodnem bratstvu in edinosti, mnogo o naši stanovski slogi, vendar se, kljub dvajsetletnemu življenju v skupni državi niti ne poznamo niti ne kažemo dovolj volje za seznanjanje z novostmi na beograjskem pedagoško-literarnem trgu.

Učitelji, ki jim radi skromnih plač in oddaljenosti od kulturnih centrov ni zlepa mogoče priti do znanstvenih del, a so po svojem položaju vsekakor prisiljeni zasledovati razvoj sodobnih pedagoških stremenj, bodo radi posegali po drobni, ceneni knjižicah srbske pedagoške založbe »Budučnost«. Po edini zvezki imajo ca. 36 strani ter stanejo povprečno 3 din. Pisani so v latinici. Posebej jih priporočamo šolskim učiteljskim knjižnicam.

Pavle Segula.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri frančiškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

LEPO UCITELJSKO SLUŽBENO MESTO

zamenjam. Je blizu Ljubljane, ob Savi in ob cesti, velik vrt in stanovanje v šoli. Naslov je poslati na uredništvo »Učiteljskega tovariša« v Ljubljani.

ZA VSAKO ŽENO ZAŽELENO DARILO

Perilo, pletenine, trikotaža, porcelan, steklenina,

usnjati izdelki, toaletne potrebščine in čevlji.

ANTON KRISPER

LJUBLJANA, Mestni trg 26, Stritarjeva ulica 1-3

Na Vas je leželo da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Pralnica — Svetilnikalnica

Primer na

BOŽIČNA DARILA

v veliki izbiri po nizkih cenah priporoča trdka

IGN. ŽARGI • Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 11